

Bilge ONARAN ERTAN

**MÜLKİYET HAKKININ
KOMŞULUK HUKUKUNDAN
DOĞAN SINIRLAMALARI**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	XI
KISALTMALAR.....	XIX
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

§1. TAŞINMAZ MÜLKİYETİNİN KAPSAMI VE SINIRLARI

I. GENEL OLARAK.....	5
II. TAŞINMAZ MÜLKİYETİNİN KAPSAMI	6
A. Taşınmaz Mülkiyetinin Yatay Kapsamı	6
B. Taşınmaz Mülkiyetinin Dikey Kapsamı.....	9
C. Arazi Üzerindeki Yapılar.....	10
1. Haksız İnşaat, Arazi ve Yapı Malzemesi ile Mülkiyet Arasındaki İlişki.....	11
a. Malzeme Sahibinin Kendi Malzemesi ile Başkasının Arazisinde Yapı Yapması.....	12
b. Arazi Malikinin Başkasının Malzemesi ile Kendi Arazisinde Yapı Yapması	15
c. Üçüncü Bir Kişi Tarafından Başkasına Ait Malzeme ile Başkasının Arazisinde Yapı Yapılması.....	19
2. Üst Hakkı.....	19

3. Mecralar	21
4. Kaynaklar.....	22
5. Taşınır Yapılar	24
6. Taşkın Yapı	25
7. Araziye Dikilen Bitkiler	27
III. TAŞINMAZ MÜLKİYETİNİN SINIRLAMALARI.....	29
A. Genel Olarak.....	29
B. Taşınmaz Mülkiyetinin Kanuni ve İradî Sınırlamaları.....	29
C. Taşınmaz Mülkiyetinin Dürüstlük Kuralından Doğan Sınırlamaları	34
D. Taşınmaz Mülkiyetinden Doğan Ödevlerin Sınıflandırılması.....	35
1. Ödevlerin Kanundan Doğan Şekillerine Göre Sınıflandırılması.....	35
a. Doğrudan Doğruya Sınırlama	36
b. Dolaylı Sınırlama	36
2. Ödevlerin Yararlananlara Göre Sınıflandırılması	37
E. Komşuluk Hukukundan Doğan Sınırlamalar	38

İKİNCİ BÖLÜM

Ş2. KOMŞULUK HUKUKUNA GENEL BAKIŞ

I. KOMŞU KAVRAMI	41
II. KOMŞULUK HUKUKUNUN AMACI.....	42
III. KOMŞULUK HUKUKU VE KAT MÜLKİYETİ İLİŞKİSİ.....	45
IV. KOMŞU TAŞINMAZDAN KAYNAKLANAN ETKİLER VE TAŞKINLIĞIN ÖLÇÜSÜ.....	49
A. Etkiler	50
1. Maddi Etkiler	51
2. Manevi Etkiler.....	53
3. Olumsuz Etkiler	55

B. Taşkınlığın Ölçüsü.....	56
1. Yer.....	59
2. Nitelik.....	60
3. Yerel Adet.....	61
4. Diğer Ölçütler.....	63

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ş3. TAŞINMAZ MÜLKİYETİNDE KOMŞULAR YARARINA GETİRİLMİŞ SINIRLAMALAR

I. GENEL OLARAK.....	67
II. ÖZEL NİTELİKLİ KAÇINMA ÖDEVİ: ZARAR VERİCİ KAZI VE YAPI YAPMAMA.....	69
A. Kavram ve İçerik.....	69
1. Kazılar	72
2. Yapılar.....	73
B. Komşu Yapıya Katlanma Yükümlülüğü.....	75
C. Olumsuz Taşkınlıklar.....	76
D. Üst Hakkı ve Taşkın Yapı.....	77
1. Taşkın Yapının Şartları.....	83
2. Taşkın Yapıya İlişkin İrtifak Hakkının Doğumu.....	84
3. Tazminat Esasları.....	86
E. Şartların Değişmesi ve Yıkım	87
III. BİTKİ VE AĞAÇLAR.....	87
A. Özel Düzenlemeler.....	88
1. Kesme ve Alma Hakkı	88
a. Kavram	89
b. Uygulama Alanı	91
c. Kesme Hakkına Sahip Kişiler.....	92
d. Kesme Hakkının Kullanılmasının Şartları	93
aa. Süre Tayini.....	93

bb. Şikayetin Şekli	94
cc. Şikayetin Muhatabı.....	94
dd. Zarar.....	94
e. Kesme İşleminin Gerçekleştirilmesi.....	97
f. Kesilmiş Şeyler Üzeri Mülkiyet.....	100
g. Kesim İşleminin Feragat Edilmesi.....	101
h. Elatmanın Önlenmesi Davası	102
ı. İstisna Oluşturan Orman Arazileri.....	104
2. Toplama Hakkı.....	106
a. Kavram	106
b. Şartlar	107
aa. Zararın Doğmaması	107
bb. Şikayetin ve Süre Tayininin Yokluğu	107
cc. Ekilmiş veya Üzerine Yapı Yapılmış Arazi.....	107
c. Semere Kavramı	108
d. Semerenin Ölçüsü.....	109
e. Talep Hakkı.....	109
f. Semerelerden Feragat.....	109
g. İstisna Olarak Ormanlar	110
h. Kamu Hukukuna Özgü Hükümler.....	110
3. Bitkilerin Diğer Etkileri	110
B. Özel Kurallar.....	111
1. Mesafe Düzenlemeleri.....	111
2. Mesafe Kriterleri	112
a. Bitkilerin Çeşitleri	112
b. Taşınmazın Niteliği ve Kullanımı	113
3. Mesafe ve Yüksekliğin Ölçüsü.....	114
4. Şartların Değişmesi ve Ortadan Kaldırma	114
5. Hukuki İtirazın Süre Sınırı.....	115
6. Zamanaşımı ve Hak Düşürücü Sürelerin Ayrımı	116
7. İlgili Makamlar ve Usul.....	116
C. Meşru Müdafaa	117

D. Kamu Hukuku.....	117
IV. DOĞAL OLARAK AKAN SULARIN AKIŞINA ENGEL OLMAMA ÖDEVİ.....	118
A. Yüklü Taşınmazın Katlanma Yükümlülüğü	119
1. Katlanma Yükümlülüğünün İçeriği	121
2. Hak ve Yükümlülük Sahibi.....	122
3. Yükümlünün Hakları.....	122
B. Doğal Olarak Akan Suyun Akışını Değiştirme Yasağı.....	123
C. Zararın Ölçüsü	124
D. İhtilaflar	125
V. FAZLA SUYUN AKITILMASI	125
A. Amaç	125
B. İçerik.....	126
C. Şartlar	126
D. Yükümlünün Talepleri.....	127
VI. KAYNAKLARA ZARAR VERİLMESİ	128
VII. AYNI YATAKTAN BESLENEN KAYNAKLAR.....	130
VIII. ÖZEL ARAZİDE BULUNAN KAYNAK, KUYU VE DERELERDEN YARARLANMA.....	131
IX. MECRA GEÇİRİLMESİNE KATLANMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ.....	132
A. Kavram.....	133
B. Hakkın Niteliği ve Uygulama Alanı	135
C. Amaç	138
D. Mecrayı Geçirme Hakkının Kurulması.....	139
1. Tarafların Anlaşması İle.....	139
2. Dava Yolu İle	139
3. Tapu Siciline Tescil	141
E. Mecra Geçirilmesi Şartları	142
1. Mecra Geçirilmesi İhtiyacı ve İhtiyacın İspatı	142
2. Mecrayı Başka Yerden Geçirmenin İmkansızlığı veya Çok Masraf Gerektirmesi	144

3. Mecranın Geçirileceği Gayrimenkulün “Komşu Gayrimenkul” Olması	146
4. Zaruri Mecra Karşılığı Tam Bir Tazminat Ödenmesi	146
F. Mecra Hakkı Sahibinin Yetki ve Yükümlülükleri.....	148
G. Yüklü Taşınmaz Malikinın Hak ve Yükümlülükleri.....	150
H. Yer Değiştirme.....	153
1. Yer Değiştirme Giderlerinin Paylaştırılması.....	154
2. Yer Değiştirme Talebinin Gerçekleştirilmesi	155
I. Transit Mecra Üzerinde Mülkiyet	156
J. Mecra Hakkı Sahibinin Sorumluluğu	157
K. Mecra Geçirilmesi Hakkının Sona Ermesi.....	158
1. Terkin İle Sona Ermesi	158
2. Terkin Dışı Sona Ermesi	158
L. Kamu Hukukuna Mahsus Düzenlemeler	160
X. GEÇİT HAKLARI.....	161
A. ZORUNLU GEÇİT HAKKI.....	161
1. Zorunlu Geçit Hakkının Amacı.....	163
2. Zorunlu Geçit Hakkının Uygulama Alanı	164
3. Zorunlu Geçit Hakkının İçeriği.....	165
4. Zorunlu Geçit Hakkının Şartları.....	167
a. Komşu Taşınmaz	167
b. Genel Yola Çıkış İhtiyacı.....	167
c. Geçit Yetersizliği	170
d. Durumun Değişmesi.....	173
e. Gelecekte Kullanılacak Taşınmaz	174
f. Kusurun Değerlendirilmesi.....	175
5. Hak Sahibi Komşu.....	176
6. Yükümlü Komşu	177
7. Geçit Hakkının Tanınmasında Sıra	178
8. Geçit Hakkının Doğumu.....	179
a. İrtifak Hakkı ve Tapu Siciline Kayıt	179

b. Dava Usulü	180
9. Yükümlünün Hakları.....	181
a. Bedel Talebi.....	181
b. Koruyucu Hakların Kullanılması.....	184
c. Şartları Değiştirme Talebi	184
d. Tazminat Borcunun Uyarlanması.....	185
10. Zorunlu Geçit Hakkının Sona Erme Sebepleri	186
a. Muafiyet ve Terkin Talebi.....	186
b. Taşınmazın Yok Olması	186
c. Diğer Sona Erme Sebepleri.....	187
B. DİĞER GEÇİT HAKLARI.....	188
1. Hakların Kapsamı ve Uygulanması	190
2. Hakların Doğumu	190
3. Talep Hakkı.....	190
XI. SINIRLAR VE ÇİT VEYA DUVAR İLE SINIRLIK	191
A. Taşınmaz Sınırları	191
B. Sınırlıklar: Hak ve Yükümlülükler	193
C. Özellik Arzeden Çit veya Duvar İle Sınırlık.....	195
D. Mülkiyet Şartları.....	196
E. Bakım ve Tasarruf İmkanları.....	196
XII. BAŞKASININ ARAZİSİNE GİRME HAKKI	197
A. Orman ve Mer'aya Girme	197
B. Sürüklenen Şeyler	199
C. Zorunluluk Hali	200
XIII. ZORUNLU SU HAKKI TANIMA	201

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

§4. TAŞKIN ETKİLERE KARŞI SAVUNMA İMKANLARI

I. Genel Olarak.....	205
II. Komşuluk Hukukuna İlişkin Davalar.....	206

A. Davacı Komşu.....	207
B. Davalı Komşu	209
C. Davaların Amacı	212
D. Sorumluluğun Şartları.....	212
III. Zarar Tehlikesinin Giderilmesi Davası	215
IV. Zarar Tehlikesinin Önlenmesi Davası.....	217
V. Elatmanın Önlenmesi Davası	218
A. Elatmanın Önlenmesi Davasının Amacı	220
B. Elatmanın Önlenmesi Davasının Şartları.....	223
C. Elatmanın Önlenmesi Davası ve Kesme Hakkı.....	226
VI. Tazminat Davası.....	227
VII. Tespit Davası	230
VIII. Zilyetliğin İhlali Davası.....	230
A. Davanın Amacı.....	230
B. Dava Şartları	231
C. Usule İlişkin Özellikler	232
IX. Kanuni Usul	233
A. Yetki ve Muhakeme Usulü.....	233
B. Zamanaşımı	234
X. Özel Durum: İnşa Esnasında Etkiler	235
XI. Komşuluk Hukuku ve Kamu Malı İlişkisi.....	237
XII. Kamu Hukukunda Koruma Tedbirleri.....	239
XIII. Zabıta Önlemleri.....	240
XIV. Meşru Müdafaa	241
SONUÇ	243
KAYNAKÇA	253